

PRESS KONFERENCIJA

“PREDSTOJEĆI OPŠTINSKI IZBORI NA KOSOVU” - 02.10.2009.

Moderator: Dobar dan svima i dobrodošli u Medija Centar u Čaglavici. Današnju press konferenciju sa temom: “Predstojeći opštinski izbori na Kosovu”, organizuje Međunarodna civilna kancelarija. Panel učesnici, kojima još jednom želim dobrodošlicu, danas su: gospodin Hašim Tači, predsednik Vlade Kosova i gospodin Piter Fejt, šef Međunarodne civilne kancelarije. Najpe ćemo čuti izlaganje gospodina Tačija. Izvolite...

Hašim Tači: Poštovani gospodine Piteru Fejtu, poštovani predstavnici medija... Danas smo zajedno sa gospodinom Fejtom pred vama u Medija centru u Čaglavici i dozvolite mi da na početku izrazim zadovoljstvo što imamo priliku da iznesemo naša mišljenja o mnogim pitanja.

Lokalni izbori su 15. novembra i to je izuzetna prilika, važna prilika za sve nas da pokažu da kosovske institucije, kao i svi građani Kosova imaju slobodu da učestvuju u demokratskim izborima. Ovim izborima građani ostvaraju svoja prava i pokazuju da su ravnopravni u multietničkom demokratskom društvu na Kosovu.

U ime Vlade Kosova, želeo bih da sa ovog mesta pozovem sve građane Kosova da izađu na izbore, da njihovi interesi i volja građana budu dobro predstavljani i da putem ovih izbora osvoje vlast.

Ovo su prvi slobodni demokratski izbori u nezavisnom Kosovu i ohrabrujuće je to što imamo mnoštvo političkih partija iz svih zajednica. Pre svega, izuzetno mi je drago da smo uspeli da sa mnogim organizacijama iz Međunarodne zajednice i drugim partnerima uspostavimo klimu suštinskog učešća građana na ovim izborima. Drago mi je i to da smo uspeli da sagradimo povoljnu atmosferu za masovnije učešće srpske zajednice i da se pojavi veliki broj partija, organizacija i pojedinaca za ove lokalne izbore. Opet kažem i još jednom apelujem i pozivam sve srpske građane Kosova da učestvuju na ovim izborima.

Ovo je naša zajednička domovina i treba da radimo zajedno da bi uspostavili efikasno i uspešno društvo i delatne institucije. Ovi izbori su važni za sve građane, za Vladu, važni su za formiranje naše države u multietničkom smislu i traženju njenog međunarodnog mesta. Vlada je posvećena tome da poboljša dobrobit svih građana bez obzira kojoj zajednici pripadaju.

Danas, kosovska vlada radi i pomaže u uspostavljanju održivog života na Kosovu kako bi ljudi mogli da odgajaju svoju decu i imaju normalan život. Tokom ove i prošle godine završili smo puno projekata za srpsku zajednicu. Pre par dana učestvovao sam u početku rada izgradnje 29 porodičnih kuća u selu Bostane u opštini Novo Brdo. To su kuće za Srbe, Rome, ali isto tako i za Albance. To je multietnički projekat i želim da zahvalim lokalnim zajednicama za dobar prijem i spremnost da sarađuju sa kosovskim institucijama i sa kosovskom vladom. Ovaj projekat je direktno implementiran preko kancelarije premijera Kosova.

Uz podršku Međunarodne civilne kancelarije i gospodina Pitera Fejta i uz potpuno poštovanje Ahtisarijevog dokumenta, imamo nove opštine Gračanica, Klokot, Ranilug, a uskoro će se pridružiti Severna Mitrovica i Parteš. To su nove opštine sa srpskom većinom i tu će Srbi biti direktno uključeni u demokratski život putem izbora, a samim tim i u proces odlučivanja. Biće to direktan deo demokratskog života na Kosovu.

Želim da sada dam reč gospodinu Piteru Fejtu da Vam se obrati.

Piter Fejt: Hvala gospodine predsedniče...izvinite, premijeru. Toliko sam obuhvaćen ovim izborima da pogrešno navodim i funkcije.

Da kažem par stvari vrlo kratko.

Premijer je ljubazno odlučio da mi se danas pridruži ovde da uputim jasnu poruku i koja glasi "izađite na izbore i molimo vas da iskoristite svoje građansko pravo".

Ovo su opštinski izbori gde svi vi, građani Kosova, imate priliku da izaberete predstavnike u opštinskim skupštinama i vi ćete odlučiti o tome kakve su vam usluge potrebne. To je demokratsko pravo koje mi smatramo jednim od principijelnih vrednosti Evropske unije i mislim da ovo nije pitanje koje se direktno odnosi ili ne bi trebalo da se direktno odnosi na pitanje statusa. Građani bi trebalo da da uzmu sudbinu u svoje ruke i da glasaju za svoje opštinske predstavnike.

U isto vreme, kao što je i premijer rekao, važno je da ovi izbori takođe mogu da doprinesu da se proces decentralizacije nastavi. To je proces koji je pokrenula Vlada. Već je postignut značajan progres. Tri plus jedna opština već su, po mojoj oceni, spremne da se osnuju u novoj konfiguraciji, a tamo će srpska zajednica imati vrlo dalekosežna autonomna prava. Mislim da je ovo velikodušna ponuda koja bi trebalo da bude prihvaćena i ona bi trebalo da bude osnova za buduće multietničko Kosovo. Mi smo uključili tri plus jednu opštinu u ove izbore. Šest meseci posle toga u severnoj Mitrovici i u Partešu biće izbori takođe. I taj proces će dalje voditi u uspostavljanje novih opština.

Dakle, da zaokružim i da otvorim diskusiju, s čim se nadam se premijer slaže, nadam se...

Prema poslednjim procenama danas imamo 74 političkih partija. Tu si i građanske inicijative koje su se prijavile za izbore, što pokazuje da je politički život na Kosovu veoma dinamičan. Međutim, među političkim subjektima ima puno kandidatata, negde oko 20 iz srpske zajednice i mislim da je to pokazatelj koji nam daje nadu da će ovaj apel biti ispoštovan i da će srpska zajednica zaista učestvovati na opštinskim izborima 15. novembra.

Hvala vam puno.

Moderator: Hvala na izlaganjima. Sada ćemo preći na pitanja novinara. Izvolite...

Novinar: Pitanje za obojicu. Beograd poziva Srbe da ne učestvuju na ovim izborima, a vi ih pozivate da učestvuju. Zašto bi oni odlučili da izađu na izbore, ako se ima na umu da dobijaju snažnu političku i finansijsku podršku Beograda?

Hašim Tači: Najpre da zahvalim na pitanju. Želim da razjasnim jednu stvar. Mi radimo na tome da u potpunosti ispoštujemo dokument Martija Ahtisarija. Kosovo jeste mesto koje pruža šanse. Srbi su ponosni građani Kosova i mi organizujemo izbore za sve građane. Naravno učestvovanje je nešto što pozdravljamo. Učinićemo sve napore, u okviru zakona i Ustava da obezbedimo masovno učešće Srba na lokalnim izborima. Ovi izbori predstavljaju novu priliku za učesce srpske zajednice u demokratskom životu i donošenju odluka u opštinama koje će oni voditi. Zato danas u ime Kosovske Vlade ja pozivam građane da masovno učestvuju na izborima, jer njihova budućnost jeste u njihovoj otadžbini. Budućnost Srba, građana Kosova jeste tamo gde oni žive. Vlada

Kosova će ispuniti obaveze koje joj zakon nameće, bilo da se radi na centralnom ili lokalnom nivou. Ovo je posebno važan trenutak i želim da kažem da ovaj put očekujemo najveće učešće Srba na izborima od kraja rata. Zato slobodni izbori i demokratija ne bi trebalo da budu identifikovani sa jednom nacijom, nego je to osnovni princip demokratije i građanskog društva. Još jedan princip koji želim ovde da naglasim jeste to, da je volja građana da odlučuju o svojoj budućnosti nešto što podržavamo i želimo da verujemo da ćemo imati dobar prijem i razumevanje sa njihove strane, pristup koji je u skladu sa novom realnošću koja je uspostavljena na Kosovu i ne bi trebalo da imamo nekih preteranih ili neodrživih shvatanja što se tiče tog stava Beograda.

Piter Fejt: Mislim da se u međuvremenu pojavio opšti trend, naročito u srpskim zajednicama južno od Ibra, gde registrujemo značajno interesovanje za učešće na izborima, jer i srpski građani takođe razumeju da je ovo važan korak u pravcu ostvarivanja autonomnih prava koje sam ranije pomenuo. To je zaista prava stvar, ta ponuda novih povećanih nadležnosti i prava na opštinskom nivou. To je u skladu sa Ahtisarijevim planom i nadam se da će dati glavni podstrek da se izadje na izbore i da se glasa..

Ilinka Iljoska-Forum: Gospodine Tači, da li postoji plan B ukoliko Srbi na severu Kosova odbiju da se uključe u proces decentralizacije i izadju na izbore i koji je taj plan, ako ga ima?

Hašim Tači: Naš plan je Ahtisarijev plan i mi ćemo taj plan poštovati u potpunosti.

Novinar: Gospodine premijeru, dok govorimo o izborima želeo bih da vas pitam o drugim izborima. Kosovska i Crnogorska Vlada su izrazile spremnost da uspostave diplomatske odnose. Da li je Agim Zatrići kandidat za ambasadora u Crnoj Gori?

Hašim Tači: Ja ću ispuniti sve zakonske obaveze, ali ja ne mogu da se upravljam prema tome šta opozicija želi. Kosovo je mesto na kome su velike mogućnosti i ja danas ne mogu ni da potvrdim, niti da demantujem bilo šta.

Predrag Radonjić-Glas Juga- Šta ćete smatrati uspešnim procentom izlaska Srba na izbore i šta će se u tom kontekstu desiti u recimo nekim multietničkim opštinama gde su Srbi većina, kao što je Brezovica i Novo Brdo. Ako Srbi izadju u manjem broju pa organi budu konstituisani od Albanaca, da li će doći do imenovanja predstavnika ili će rezultati, takvi kakvi jesu, biti priznati.

Piter Fejt: Ako gledate izbore u Evropi i izbore za Evropski parlament, bili bi veoma srećni kada bi izašlo 60-70 % Srba. Nisam siguran da će se to desiti, možda će biti i manje, ali sve je to stvar spekulacije i pretpostavke. Kao što rekoh, što više to bolje. Ovo je fantastična prilika i šansa da se odlučuje o sopstvenoj budućnosti i da svoju sudbinu uzmete u svoje ruke.

Ovo je prilika za manjinske zajednice. Vlada je zaista vredno radila tokom prethodne godine da omogući pristup autonomnim pravima za zajednice, uključujući i Srbe i to može da znači da ćemo u narednim mesecima imati još pet plus jednu novu opštinu,

tamo gde će srpska zajednica imati većinu i imati autonomna prava. Ne možete imati i jare i pare. Glavna poruka koju želim da vam kažem danas i srećan sam što je i premijer ovde pored mene, je da će rezultati izbora biti poštovani. Znači ne radi se o tome da nakon izbora, zato što je recimo izlaznost Srba previše mala, dodje do neke intervencije sa bilo čije strane. Ukoliko izlaznost bude previše mala za neku etničku grupu tako da druga etnička grupa preuzme većinu, to će jednostavno biti posledica takvog ponašanja. Mislim da je to pokazatelj kako demokratija treba i da funkcioniše, tako da bih ovo ponudio kao još jedan dodatni razlog za naše prijatelje iz manjinskih zajednica da ovu odluku shvate veoma ozbiljno, jer prirodno je da ako ne izadjete i glasate možete izgubiti neke od mogućnosti koje su vam ponudjene. Mislim da je veoma važno da svi shvate da zakon mora da bude na prvom mestu, da će rezultati biti primenjeni i nakon toga neće postojati nikakve utešne i interventne aktivnosti od strane bilo koga.

Stojan Jovanovic-BETA: Trenutni zvanični stav Beograda je da ne postoje uslovi da Srbi izađu na ove lokalne izbore. Da li planirate neke aktivnosti da sa Beogradom prevaziđete taj problem? I pitanje za gospodina Tačija: Gračanica je specifična opština, ne samo što je deo Prištine, nego što je i nova i specifična po tome što nema prijavljenih partija koja okupljaju Albance. Među stanovništvom, koliko sam ja mogao da shvatim, biće i Albanaca. Gospodine Tači, koja je vaša poruka Albancima i za koga da glasaju? Da li su to vaši sadašnji partneri koji participiraju u vlasti ili neki drugi?

Hašim Tači: Rekao sam i ranije da ćemo se postepeno kretati ka tome da postignemo građansku demokratiju i da će ljudi različitih etničkih grupa glasati za različite političke partije iz raznih etničkih grupa kako bi ljudi koji budu izabrani na legitiman način mogli da upravljaju pravilno i kako treba. Poruka sa moje strane za Albance koji žive u Gračanici je: učestvujte na izborima i izaberite osobe za koje vi smatrate da mogu da vode opštinu na najbolji mogući način. Ko god bude izabran, uključujući i gradonačelnika i predsednika opštine Gračanica, imaće punu podršku i od mene i od moje Vlade... Opet ih pozivam da učestvuju na ovim izborima i glasaju za ljude za koje misle da mogu da nabolje odrade posao. To jeste samo njihova volja, ali učešće na izborima je od presudne važnosti da se uspostavi demokratska klima na Kosovu. Glasanje Srba za Albance i glasanje Albanaca za Srbe treba da bude shvaćeno kao vrednost, a ne slabost i to je perspektiva.

Piter Fejt: Što se tiče poruka koje stižu iz Beograda, kao međunarodni predstavnik mogu da kažem da su države koje podržavaju Međunarodnu civilnu kancelariju i koje podržavaju Republiku Kosovo prenele poruku da je 15. novembar prilika da se ispolje demokratska prava na opštinskom nivou. To je nešto što nije direktno povezano sa statusom. Građani bi trebalo da budu slobodni, da odluče da li će učestvovati i za koga će glasati, koji će biti njihov kandidat. Mi to vidimo kao suštinsku vrednost Evropske Unije i onih država koje podržavaju Međunarodnu civilnu organizaciju. Građane treba ostaviti na miru i da rade onako kako misle da treba da se radi.

Hašim Tači: Želeo bih da dodam nešto što se tiče ovog pitanja. Lokalni izbori, kao što je gospodin Fejt rekao, nisu direktno vezani sa statusom. Ljudi bi trebalo da gledaju sopstvene izbore u mestima gde žive, kako bi uspostavili bolje životne uslove i bolje

radne uslove. Oni treba da misle na svoje porodice i na svoju decu. Ovi izbori su za bolji život i za uspostavljanje administracije, za izgradnju novih puteva, škola, sportskih hala, kanalizacije, vodovoda i trotoara. To je prilika da se promeni život na bolje i da se Vlada približi građanima i da se građani približe Vladi. U tom smislu svako ko učestvuje na izborima imaće koristi od toga.

Novinar: Možete li da nam kažete planove Evropske Unije o severnom delu Kosova jer su neki lokalni mediji objavili da imate nameru da imenujete italijanskog ambasadora kao koordinatora ili kao političkog predstavnika za severni deo. Da li to utiče na vašu poziciju kao specijalnog predstavnika Evropske Unije na Kosovu?

Piter Fejt: Ne, to ne utiče na moju poziciju kao specijalnog predstavnika Evropske Unije, jer ambasador će raditi sa mnom i za mene i pomagaće mi. Kao što znate pokušaćemo i kretaćemo se u pravcu povećanja našeg prisustva na severnom delu Kosova. Ovo ćemo raditi sa sve tri strane. Glavni subjekat prisustva Evropske Unije na Kosovu je EULEKS, koji će imati više mogućnosti da bolje saraduje sa carinom, policijom i pravosuđem, da ojača vladavinu zakona na Kosovu i na severu Kosova. Drugo, Evropska Komisija će nam se pridružiti. Pomoći će u pružanju informacija, pristupa internetu i upoznavanju građana sa samom Evropskom Unijom. Treće je da politički savetnici pomognu u bilo kakvim krizama, u olakšavanju problema. Mi znamo da je još uvek vrlo nestabilna situacija u Brđanima i drugim delovima severnog Kosova. Zato da se radi sa svim stranama kako bi se izbeglo nasilje i kako bi su poboljšali uslovi za građane koji žive tamo. Mislim da idemo napred i drago mi je da italijanski ambasador na raspolaganji da mi pomogne. Ima puno stvari koje ovde treba da uradim, ali nekada moram da prenesem deo posla na partnere i drago mi je da je italijanski ambasador spreman da pomogne u ovim naporima.

Jasmina Stojković – TV Most: Mene interesuje šta ćete preduzeti nakon izbora i konstituisanja vlasti sa opštinskim kancelarijama koje funkcionišu sa srpskim stanovništvom, sa čelnicima koji su bili na poslednjim srpskim izborima i u kojima radi veoma veliki broj ljudi. Da li ćete opštinske kancelarije prisilno zatvarati, onemogućiti njihov rad ili ćete dozvoliti paralelno funkcionisanje.

Hašim Tači: Na Kosovu nećemo dozvoliti da se koristi sila protiv naroda, jer Kosovo je zemlja tolerancije i razumevanja i omogućićemo da rade ona tela koja nastanu posle izbora posle 15. novembra.

Novinar: Gospodine premijeru AKA je danas optužila Vladu da utiče na rad Skupštine. Kakav je vaš komentar na to.

Hašim Tači: Ne bih bio iznenađen ako bi oni neku ideju izneli. Pre nekog kritikovanja treba da se naviknemo na demokratska prava, jer većina ima veći broj poslanika u Skupštini i deo opozicije koje daje ovakve kritike treba da zna da je većina većina. Mi zato i imamo takvu veliku koaliciju koja je multietnička. Sa druge strane, naglasio bih da želim da ispunim sve opravdane zahteve bez obzira na to odakle dolaze, pa i sa stane opozicije.

Novinar: Da li je završeno sa razgraničavanjem novih opština među kojima je i Gračanica i koje su katastarske granice? Koliko je glasačko telo kada su u pitanju Srbi i nealbanci u tim novoformiranim opštinama, bez ove dve u kojima se neće održati glasanje? Znači koliki je broj Srba i nealbanaca koji će izaći u tim opštinama na izbore?

Piter Fejt: Izbori će biti održani u skladu sa zakonom Kosova. Građani treba da budu registrovani. Ja ne znam koliko će biti registrovano. Na kraju krajevima na samim građanima je to. Ali glavna ideja je to da u skladu sa zakonom nove katastarske zone budu uključene u te opštine.

Novinarka: Gospodine premijeru, dozvolite da se nadovežem na onu kritiku AKA. Oni kažu da imaju dobre odnose sa predsednikom Skupštine Jakupom Krasnićijem. Međutim oni isto kažu da se izvršna vlast i Vlada toliko mešaju, da rad Skupštine ne ide tako glatko. Kako vi to komentarišete?

Hašim Tači: Ono što je najvažnije je poštovanje demokratije. Koalicioni partije jesu partneri i naravno oni imaju većinu u Skupštini. Moji prijatelji iz opozicije treba da se naviknu na demokratiski način funkcionisanja.

Novinarka: Nevezano za ovu temu, šta očekujete od Haškog suda i šta ako presuda bude bila nejasna i favorizuje Srbe?

Hašim Tači: Mi smo uvek imali dobar stav, nameravamo da imamo i dalje dobar odnos sa Međunarodnim sudom u Hagu i ne želimo da politizujemo taj proces. Verujemo da će njihovo mišljenje održavati realnost nezavisnog, suverenog i multietničkog Kosova.